

Основни вредители в ранно-пролетня период при лоза

Автор(и): Растителна защита
Дата: 25.02.2021 Брой: 2/2021

[Екскориоза по лозата](#)

[Бактериален рак по лозата](#)

[Еска \(бяло дървесинно гниене\) по лозата](#)

[Антракноза по лозата](#)

[Лозова щитовка](#)

Екскориоза по лозата

Причинител: *Phomopsis viticola* - гъба

Симптоми:

Тъмнокорични до черни некротични петна с удължена форма, светъл център и корковидна структура по най-долните междувъзлия на летораслите;

Некротични петна с хлоротичен ореол по листната петура, която се деформира и разкъсва;

Заразените съцветия преди цъфтежа изсъхват;

По зазряващите зърна се развиват тъмни петна;

В края на вегетацията кората в местата на петната побелява, напуква се и се разкъсва. Това прави летораслите крехки и те лесно се чупят. Растежът им може да бъде

затормозен, когато са развити от заразени пъпки. Върху нападнатите тъкани се виждат плодните тела на патогена, като черни телца.

Жизнен цикъл

Причинителят се запазва като мицел в заразените пъпки и като пикнидии по летораслите. Заразяванията се извършват от формираните пикнидиоспори. Екскориозата се развива най-добре в умерено топло и влажно време, при 98-100% относителна влажност и наличието на свободни водни капки по растенията. Лозите са най-чувствителни към заразяване в периода от набъбване на пъпките до фаза на растеж и развитие на леторастите 3-и - 4-и лист.

Контрол:

Резитба на заразените леторасли, които са източник на инфекцията;

Поддържане на висока агротехника, редовно окопаване, балансирано торене;

Качествени растително-защитни мероприятия с регистрирани фунгициди, които започват в стадии „пеперуда“.

Бактериален рак по лозата

Причинител: Agrobacterium vitis – бактерия

Симптоми:

Грапави подутини (тумори) със зърнеста структура, откривани по вдървесинени части близо до повърхността на почвата. В началото туморите са бледожълти и меки, постепенно потъмняват, втвърдяват се и започват да се разрушават. Размерите им са от 0,5 до 10 и повече см;

Тумори могат да се развият също така и непосредствено под почвената повърхност или на височина до 1 м над нея. Заразените растения образуват по-слабо развити леторасли и частите, образувани над местата с тумори, могат да загинат.

Жизнен цикъл

Бактерията се запазва в растителните остатъци в почвата и в заразените растения. Прониква основно през рани, причинени в резултат на измръзване или градушки. Старите и изоставени лозови насаждения са основен източник на зараза. Особено вредоносна е болестта във вкоренилищата и младите лозови насаждения. Лозите се заразяват и при причиняват напукване на кората в резултата на силни зимни студове. Източник на зараза може да бъде и заразеният посадъчен материал.

Контрол:

Използване на здрав посадъчен материал;

Създаване на лозовите вкоренилища върху добре дренирани места;

Плитки почвени обработки, загребване на младите лози и торене с калиеви торове през есента;

Резитбата в плододаващи лозя с установено заболяване да се извърши преди започване на соководвижението, като първо се режат здравите, а след това болните растения;

Изгаряне на заразените части;

Дезинфекциране на инструментите след отрез на всяка лоза с 5 % разтвор на Формалин или 10% разтвор на белина;

Изкореняване и унищожаване на лозите при установяване на нападателни растения през първите 3 години след засаждане на лозовото насаждение.

Еска (бяло дървесинно гниене) по лозата

Причинител: Гъби от род *Phaeoacremonium* и главно от видовете *Ph.chlamydospora*; *Ph.aleophilum*

Симптоми:

Редуциран растеж на летораслите, издребняване, деформиране или дълбоко нарязване на листата, придружено от силно жълтеене и некротиране. Тези прояви се засилват и завършват със загиване на целите растения;

Възможно е болестта да се прояви като внезапно увяхване, последвано от изсъхване на растенията;

Дървесината на нападателните лози е мека, ронлива, оцветена белезникаво или жълтеникаво;

Листата се оцветяват жълтеникаво от периферията към средата при сортове със зелена и жълтозелена кожица на зърното и червеникаво при сортове с червена и синкавочервена кожица на зърното;

Тъканите некротират, а листата окапват преждевременно, като оголват летораслите още през края на юли и началото на август;

Проявите на болестта започват от основните листа на летораслите;

След продължително засушаване последващо от силни дъждове лозите внезапно изсъхват частично или напълно. Заразените части са с кафявосивкав цвят, листата окапват само за няколко дни, а дървесината се напуква надлъжно и едностранно.

Жизнен цикъл

Причинителите на еската се развиват сапрофитно в почвата и заразяват малките коренчета, след което и дебелия корени, като разрушават тъканите. Болестта се развива в застаряващи лозя или в млади лозя, които са засадени върху тежки, кисели почви, с лоша агротехника.

Контрол:

При производството на посадъчен материал следва да се вземат калеми само от напълно здрави лози;

През вегетацията лозичките в лозовото вкоренилище трябва да се обследват редовно и всички, с признаци на болестта да се маркират и изгарят;

Рано през пролетта, загиналите лози се изкореняват и изгарят;

Нападнати плодни пръчки, плодни звена или стъбла се изрязват и изгарят, а от прокаралите от основата на лозата леторасли се формира ново стебло;

При възможност да се изрязват и унищожават нападнатите части на лозата още през лятото и есента;

През пролетта се прави резитба първо на напълно здравите лози;

Инструментите за резитба се обеззаразяват с 5% разтвор на син камък или с други обеззаразители.

Антракноза по лозата

Причинител: Gleosporium ampelophagum – гъба

Симптоми:

Тъмнокафяви и неправилно закръглени петна по леторастите и колтуците;

Постепенно разрастване на петната, тъканите в централната им част хлътват и се разкъсват, при което се образуват дълбоки повреди;

При силно нападение растежът на леторастите спира, върховете почерняват, изкривяват се и изсъхват. Ресите и завръзките може също да изсъхнат.

Жизнен цикъл

Причинителят зимува в повредените леторастите и в мумифицираните плодове като мицел и склероции. Масовите заразявания се извършват от склероции. Благоприятни условия за развитие на болестта е хладното и дъждовно време, гъсто засаждане, едностранчиво азотно торене и резитбата на кордони. Нападението в лозовите насаждения е на хармани.

Контрол:

При резитбата всички леторасли с признаци на болестта трябва да бъдат отстранени;

Провеждане на зимно пръскане с 2% бордолезов разтвор.

Лозова щитовка – *Pulvinaria vitis*

Повреди:

Ларвите и възрастните насекоми смучат сок от всички надземни части на лозата, но предпочитат чепки, леторасли, листа и зърна;

Пренасят три вида вируси, причинители на болести по лозата;

Силно повредените лози се изтощават, дават ниски и некачествени добиви грозде и често изсъхват.

Видът развива едно поколение годишно и зимува като ларва от втора възраст по стъблото, чеповете и плодните пръчки на лозата;

Презимувалите ларви се развиват до втората половина на май и започват да снасят яйца в бяла яйчна торбичка, няколко пъти по-голяма от щитчето на въшката. Една въшка снася от 1500 до 3000 яйца.

Контрол:

За борба срещу зимуващата форма през втората половина на март, в начало на набъбване на пъпките, при плътност 1 ларва на 1 линеен метър плодна пръчка, да се извърши третиране с препарати на база парафиново масло;

През втората половина на юни да се проведе пръскане с регистрирани инсект